

SVENSK STANDARD

SS-EN 1995-1-1:2004

Fastställt/Approved: 2004-12-10

Publicerad/Published: 2009-05-20

Utgåva/Edition: 1

Språk/Language: svenska/Swedish

ICS: 91.010.30; 91.070.05; 91.080.20

Eurokod 5: Dimensionering av träkonstruktioner – Del 1-1: Allmänt – Gemensamma regler och regler för byggnader

Eurocode 5: Design of timber structures – Part 1-1: General – Common rules and rules for buildings

SWEDISH
STANDARDS
INSTITUTE

Hitta rätt produkt och ett leveranssätt som passar dig

Standarder

Genom att följa gällande standard både effektiviserar och säkrar du ditt arbete. Många standarder ingår dessutom ofta i paket.

Tjänster

Abonnemang är tjänsten där vi uppdaterar dig med aktuella standarder när förändringar sker på dem du valt att abonnera på.

På så sätt är du säker på att du alltid arbetar efter rätt utgåva.

e-nav är vår online-tjänst som ger dig och dina kollegor tillgång till standarder ni valt att abonnera på dygnet runt. Med e-nav kan samma standard användas av flera personer samtidigt.

Leveranssätt

Du väljer hur du vill ha dina standarder levererade. Vi kan erbjuda dig dem på papper och som pdf.

Andra produkter

Vi har böcker som underlättar arbetet att följa en standard. Med våra böcker får du ökad förståelse för hur standarder ska följas och vilka fördelar den ger dig i ditt arbete. Vi tar fram många egna publikationer och fungerar även som återförsäljare. Det gör att du hos oss kan hitta över 500 unika titlar. Vi har även tekniska rapporter, specifikationer och "workshop agreement".

Matriser är en översikt på standarder och handböcker som bör läsas tillsammans. De finns på sis.se och ger dig en bra bild över hur olika produkter hör ihop.

Standardiseringsprojekt

Du kan påverka innehållet i framtida standarder genom att delta i någon av SIS ca 400 Tekniska Kommittéer.

Find the right product and the type of delivery that suits you

Standards

By complying with current standards, you can make your work more efficient and ensure reliability. Also, several of the standards are often supplied in packages.

Services

Subscription is the service that keeps you up to date with current standards when changes occur in the ones you have chosen to subscribe to. This ensures that you are always working with the right edition.

e-nav is our online service that gives you and your colleagues access to the standards you subscribe to 24 hours a day. With e-nav, the same standards can be used by several people at once.

Type of delivery

You choose how you want your standards delivered. We can supply them both on paper and as PDF files.

Other products

We have books that facilitate standards compliance. They make it easier to understand how compliance works and how this benefits you in your operation. We produce many publications of our own, and also act as retailers. This means that we have more than 500 unique titles for you to choose from. We also have technical reports, specifications and workshop agreements.

Matrices, listed at sis.se, provide an overview of which publications belong together.

Standardisation project

You can influence the content of future standards by taking part in one or other of SIS's 400 or so Technical Committees.

Standarden EN 1995-1-1:2004 gäller som svensk standard. Europastandarden fastställdes 2004-12-10 som SS-EN 1995-1-1:2004 och utges nu också i svensk språkversion, som även inkluderar rättelser enligt SS-EN 1995-1-1:2004/AC:2006, tillägg enligt SS-EN 1995-1-1:2004/A1:2008 och den nationella bilagan NA.

Standarden ersätter SS-ENV 1995-1-1:1998 som kommer att upphävas senast i mars 2010.

Nationellt förord

Eurokoderna innehåller metoder för att verifiera byggnadsverks och enskilda byggnadsverksdelars bärförmåga, stadga och beständighet samt deras funktionsduglighet då de utsätts för brand.

De innehåller ett antal parametrar där det enskilda landet får välja – s.k. nationellt valda parametrar (Nationally Determined Parameter), NDP. Det innebär att ländernas föreskrivande myndigheter i sin författning anger vad man väljer. För att underlätta användningen av Eurokoderna nationellt och ge den eftersträlvade transparensen för de internationellt verkande företagen, har man kommit överens om att de nationellt valda parametrarna ska återges i en informativ bilaga till respektive nationellt implementerade Eurokod.

Föreliggande standard innehåller den informativa nationella bilagan NA, men där återges inte valen utan ges enbart hänvisningar till föreskrifterna innehållande dessa.

På SIS hemsida, antingen via www.sis.se eller mer direkt www.eurokoder.se, ges en fyllig information om Eurokoderna. Nyheter annonseras i det elektroniska nyhetsbladet SIS EurokodNytt, som är gratis och beställs på adressen eurokoder@sis.se. Samma e-postadress kan användas för frågor om Eurokodernas tillämpning.

© Copyright/Upphovsrätten till denna produkt tillhör SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sverige. Användningen av denna produkt regleras av slutanvändarlicensen som återfinns i denna produkt, se standardens sista sidor.

© Copyright SIS, Swedish Standards Institute, Stockholm, Sweden. All rights reserved. The use of this product is governed by the end-user licence for this product. You will find the licence in the end of this document.

Upplysningar om sakinnehållet i standarden lämnas av SIS, Swedish Standards Institute, telefon 08-555 520 00.

Standarder kan beställas hos SIS Förlag AB som även lämnar allmänna upplysningar om svensk och utländsk standard.

Information about the content of the standard is available from the Swedish Standards Institute (SIS), tel +46 8 555 520 00.

Standards may be ordered from SIS Förlag AB, who can also provide general information about Swedish and foreign standards.

SIS Förlag AB, SE 118 80 Stockholm, Sweden. Tel: +46 8 555 523 10. Fax: +46 8 555 523 11.

E-mail: sis.sales@sis.se Internet: www.sis.se

Svensk version

Eurokod 5: Dimensionering av träkonstruktioner – Del 1-1: Allmänt – Gemensamma regler och regler för byggnader

Eurocode 5: Conception et calcul des structures en bois –
 Partie 1-1 : Généralités – Règles communes et règles pour les bâtiments

Eurocode 5: Design of timber structures – Part 1-1: General –
 Common rules and rules for buildings

Eurocode 5: Bemessung und Konstruktion von Holzbauten –
 Teil 1-1: Allgemeines – Allgemeine Regeln und Regeln für den Hochbau

Denna standard är den officiella svenska versionen av EN 1995-1-1:2004. För översättningen svarar SIS.

Denna Europastandard antogs av CEN den 16 april 2004.

CEN-medlemmarna är förpliktade att följa fordringarna i CEN/CENELECs interna bestämmelser som anger på vilka villkor denna Europastandard i oförändrat skick ska ges status som nationell standard. Aktuella förteckningar och bibliografiska referenser rörande sådana nationella standarder kan på begäran erhållas från CENs centralsekretariat eller från någon av CENs medlemmar.

Denna Europastandard finns i tre officiella versioner (engelsk, fransk och tysk). En version på något annat språk, översatt under ansvar av en CEN-medlem till sitt eget språk och anmäld till CENs centralsekretariat, har samma status som de officiella versionerna.

CENs medlemmar är de nationella standardiseringsorganen i Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

CEN

European Committee for Standardization
 Comité Européen de Normalisation
 Europäisches Komitee für Normung

Management Centre: rue de Stassart 36, B-1050 BRUSSELS

SS-EN 1995-1-1:2004 (Sv)

Innehåll

	Sida
Förord	5
1 Allmänt	9
1.1 Omfattning	9
1.1.1 Omfattningen av EN 1995	9
1.1.2 Omfattningen av EN 1995-1-1	9
1.2 Normativa hänvisningar	10
1.3 Förutsättningar	12
1.4 Skillnaden mellan principer och råd	12
1.5 Termer och definitioner	12
1.5.1 Allmänt	12
1.5.2 Ytterligare termer och definitioner i denna standard	12
1.6 Symboler i EN 1995-1-1	13
2 Grundläggande dimensioneringsregler	21
2.1 Krav	21
2.1.1 Grundläggande krav	21
2.1.2 Tillförlitlighet	21
2.1.3 Avsedd livslängd, beständighet	21
2.2 Principer för dimensionering i gränstillstånd	21
2.2.1 Allmänt	21
2.2.2 Brottgränstillstånd	21
2.2.3 Bruksgränstillstånd	22
2.3 Grundläggande variabler	23
2.3.1 Laster och påverkan från miljön	23
2.3.2 Material och produkttegenskaper	24
2.4 Verifiering med partialkoefficientmetod	26
2.4.1 Dimensioneringsvärden för materialegenskaper	26
2.4.2 Dimensioneringsvärden för geometriska storheter	27
2.4.3 Dimensioneringsvärden för bärförmåga	27
2.4.4 Verifiering av statisk jämvikt (EQU)	27
3 Materialegenskaper	27
3.1 Allmänt	27
3.1.1 Hållfasthets och styvhetsparametrar	27
3.1.2 Spännings-töjnings samband	28
3.1.3 Korrektionsfaktorer för hållfasthet med hänsyn till klimatklass och lastvaraktighetsklass	28
3.1.4 Faktorer för modifiering av deformationer beroende på klimatklass	28
3.2 Massivt trä (sågat och runt konstruktionsvirke)	28
3.3 Limträ	30
3.4 Fanerträ (LVL)	31
3.5 Träbaserade skivor	32
3.6 Lim	32
3.7 Förbindare av metall	33
4 Beständighet	33
4.1 Beständighet mot biologiska organismer	33
4.2 Beständighet mot korrosion	33
5 Grundläggande regler för bärverksanalys	34
5.1 Allmänt	34
5.2 Bärverksdelar	34
5.3 Förband	34
5.4 Element	35
5.4.1 Allmänt	35

5.4.2	Ramar	35
5.4.3	Förenklad analys av fackverk med spikplåtar	36
5.4.4	Plana ramar och bågar	36
6	Brottgränstillstånd	38
6.1	Dimensionering av tvärsnitt med spänningar i en huvudriktning	38
6.1.1	Allmänt	38
6.1.2	Dragning parallellt fiberriktningen	38
6.1.3	Dragning vinkelrätt fiberriktningen	38
6.1.4	Tryck parallellt fiberriktningen	38
6.1.5	Tryck vinkelrätt fiberriktningen	39
6.1.6	Böjning	40
6.1.7	Skjuvning	40
6.1.8	Vridning	42
6.2	Dimensionering av tvärsnitt utsatta för sammansatta spänningar	42
6.2.1	Allmänt	42
6.2.2	Tryck i vinkel mot fiberriktningen	42
6.2.3	Samtidig böjning och axiell dragning	43
6.2.4	Samtidig böjning och axiellt tryck	43
6.3	Bärverksdelars stabilitet	44
6.3.1	Allmänt	44
6.3.2	Pelare utsatta för enbart tryck eller för samtidigt tryck och böjning	44
6.3.3	Balkar utsatta för böjning eller för samtidig böjning och tryck	45
6.4	Dimensionering av tvärsnitt i bärverksdelar med varierande tvärsnitt eller krökt form	47
6.4.1	Allmänt	47
6.4.2	Pulpetbalkar	47
6.4.3	Sadelbalkar, krökta balkar och bumerangbalkar	48
6.5	Bärverksdelar med urtag	51
6.5.1	Allmänt	51
6.5.2	Balkar med urtag vid upplaget	52
6.6	Bärförmågan hos system av bärverk eller bärverksdelar	53
7	Bruksgränstillstånd	55
7.1	Förskjutningar i förband	55
7.2	Gränser för balkars utböjning	55
7.3	Vibrationer	56
7.3.1	Allmänt	56
7.3.2	Vibrationer från maskiner	56
7.3.3	Bjälklag i bostäder	57
8	Förband med förbindare av metall	59
8.1	Allmänt	59
8.1.1	Krav på förbindare	59
8.1.2	Förband med flera förbindare	59
8.1.3	Förband mer flera skjuvningsplan	59
8.1.4	Krafter i förband i vinkel mot fiberriktningen	59
8.1.5	Krafter i växlande riktning i förbandet	61
8.2	Bärförmåga för tvärkrafter för förbindare av dymlingstyp av metall	61
8.2.1	Allmänt	61
8.2.2	Förband trä mot trä och trä mot skiva	61
8.2.3	Förband stål mot trä	63
8.3	Spikade förband	65
8.3.1	Tvärkraftbelastade spikar	65
8.3.2	Axiellt belastade spikar	71
8.3.3	Spikar med kombinerad tvärkraft och axialkraft	73
8.4	Klammerförband	73
8.5	Skruvförband	75
8.5.1	Tvärbelastade skruvar	75
8.5.2	Axiellt belastade skruvar	77
8.6	Dymlingsförband	77
8.7	Förband med träskruv	78
8.7.1	Tvärkraftbelastade träskruvar	78

SS-EN 1995-1-1:2004 (Sv)

8.7.2	Axiellt belastade träskruvar	78
8.7.3	Träskruvar med kombinerad tvärkraft och axialkraft	81
8.8	Spikplåtsförband	81
8.8.1	Allmänt	81
8.8.2	Plåtens geometri	82
8.8.3	Plåtens hållfasthetsegenskaper	82
8.8.4	Förankringshållfastheter	83
8.8.5	Verifiering av förbandets hållfasthet	84
8.9	Brickförbindare (slitsad ring och skjuvbricka)	86
8.10	Tandbrickor	89
9	Komponenter och element	92
9.1	Komponenter	92
9.1.1	Limmade balkar med tunna liv	92
9.1.2	Limmade balkar med tunna flänsar	94
9.1.3	Balkar sammansatta med mekaniska förband	96
9.1.4	Limmade eller mekaniskt sammansatta pelare	96
9.2	Element	96
9.2.1	Fackverk	96
9.2.2	Fackverk med spikplåtar	98
9.2.3	Tak och bjälklagselement med skivverkan	98
9.2.4	Skivverkan i väggar	99
9.2.5	Avstyvning	107
10	Utförande och kontroll	110
10.1	Allmänt	110
10.2	Material	110
10.3	Limförband	110
10.4	Mekaniska förband	110
10.4.1	Allmänt	110
10.4.2	Spik	110
10.4.3	Skruvar och brickor	110
10.4.4	Dymlingar	111
10.4.5	Träskruv	111
10.5	Sammansättning	111
10.6	Transport och montering	112
10.7	Kontroll	112
10.8	Särskilda regler för skivkonstruktioner	112
10.8.1	Bjälklags- och väggskivor	112
10.8.2	Väggskivor	113
10.9	Särskilda regler för fackverk med spikplåtar	113
10.9.1	Tillverkning	113
10.9.2	Montering	114
Bilaga A (informativ) Klossbrott i förband med flera förbindare av dymlingstyp i förband stål mot trä		115
Bilaga B (informativ) Balkar med mekaniska förband		117
Bilaga C (informativ) Sammansatta pelare		121
Bilaga NA (informativ) Nationellt valda parametrar m.m		128
Litteraturlista		131

Förord

Detta dokument EN 1995-1-1 har utarbetats av den tekniska kommittén CEN/TC 250 "Structural Eurocodes". Sekretariatet hålls av BSI.

Denna Europastandard ska ges status som nationell standard, antingen genom publicering av en identisk text eller genom ikraftsättning senast i maj 2005. Motstridande nationella standarder ska upphävas senast i mars 2010.

Denna standard ersätter ENV 1995-1-1:1993

CEN/TC 250 är ansvarig för alla Eurokoder.

Enligt CEN/CENELECs interna bestämmelser ska följande länder fastställa denna Europastandard: Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Island, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Bakgrund till Eurokodprogrammet

EG-kommissionen antog 1975 ett arbetsprogram för byggområdet baserat på artikel 95 i Romfördraget. Programmets målsättning var att eliminera tekniska handelshinder och att harmonisera tekniska specifikationer.

Inom detta arbetsprogram tog EG-kommissionen initiativet till att ta fram harmoniserade tekniska regler för dimensionering av byggnadsverk, som i ett första skede skulle vara ett alternativ till medlemsländernas regler och i ett senare skede skulle ersätta dessa.

EG-kommissionen ledde under femton år genomförandet av Eurokodprogrammet med hjälp av en styrgrupp med representanter från medlemsländerna, vilket under 1980-talet ledde fram till den första generationen av europeiska beräkningsregler.

År 1989 beslutade EG-kommissionen samt EGs och EFTAs medlemsländer, genom ett avtal¹ mellan EG-kommissionen och CEN, att överföra utarbetandet och publiceringen av Eurokoderna till CEN genom ett antal mandat för att ge dem en framtida status som Europastandard (EN). Detta sammanlänkar *de facto* Eurokoderna med alla EG-direktiv och/eller kommissionsbeslut som berör Europastandarder (t.ex. EG-direktiv 89/106/EEG gällande byggprodukter – CPD – och EG-direktiven 93/37/EG, 92/50/EEG och 89/440/EEG gällande offentlig upphandling samt motsvarande EFTA-direktiv initierade för att skapa den inre marknaden).

Eurokodprogrammet omfattar följande standarder som vanligtvis består av ett antal delar:

EN 1990:2002 Eurokod: Grundläggande dimensioneringsregler för bärverk

EN 1991 Eurokod 1: Laster på bärverk

EN 1992 Eurokod 2: Dimensionering av betongkonstruktioner

EN 1993 Eurokod 3: Dimensionering av stålkonstruktioner

EN 1994 Eurokod 4: Dimensionering av samverkanskonstruktioner i stål och betong

---

¹ Överenskommelsen mellan EG-kommissionen och den europeiska standardiseringsorganisationen (CEN) rörande arbetet med EUROKODERNA för dimensionering av byggnader och anläggningar (BC/CEN/03/89).

SS-EN 1995-1-1:2004 (Sv)

EN 1995	Eurokod 5: Dimensionering av träkonstruktioner
EN 1996	Eurokod 6: Dimensionering av murverkskonstruktioner
EN 1997	Eurokod 7: Dimensionering av geokonstruktioner
EN 1998	Eurokod 8: Dimensionering av konstruktioner med hänsyn till jordbävning
EN 1999	Eurokod 9: Dimensionering av aluminiumkonstruktioner

Eurokoderna beaktar de föreskrivande myndigheternas ansvar och har tillförsäkrat dem rätten att bestämma värden som berör myndighetsrelaterade säkerhetsfrågor på nationell nivå, i de fall dessa fortfarande varierar från land till land.

Status och tillämpningsområde för Eurokoderna

EGs och EFTAs medlemsländer är eniga om att Eurokoderna används som referensdokument med följande ändamål:

- som ett sätt att påvisa att byggnader och anläggningar uppfyller de väsentliga kraven i EGs direktiv 89/106/EEG, i synnerhet det väsentliga kravet nr. 1 – bärförmåga, stadga och beständighet – och det väsentliga kravet nr. 2 – säkerhet i händelse av brand;
- som en grund för upprättande av kontrakt för byggande och tillhörande ingenjörstjänster;
- som ett underlag för att upprätta harmoniserade tekniska specifikationer för byggprodukter (EN och ETA).

Vad gäller själva byggnadsverken har Eurokoderna en direkt anknytning till de tolkningsdokument² som hänvisas till i artikel 12 i CPD, trots att Eurokoderna är av annan natur än harmoniserade produktstandarder³. Det är därför nödvändigt att de tekniska aspekter som framkommer vid arbetet med Eurokoderna blir beaktade på ett korrekt sätt av CENs tekniska kommittéer och/eller de arbetsgrupper inom EOTA som arbetar med produktstandarder så att dessa tekniska specifikationer blir förenliga med Eurokoderna.

Eurokoderna innehåller gemensamma regler för allmänt bruk för dimensionering av bärverk och byggkomponenter både av traditionell och innovativ karaktär. Mer ovanliga förhållanden när det gäller byggande eller dimensionering omfattas inte, utan i dessa fall erfordras särskilda expertutredningar.

Nationella standarder som fastställer Eurokoderna

De nationella standarder som inför Eurokoderna innehåller hela den Eurokodtext (inklusive alla bilagor) som publiceras av CEN, och kan föregås av ett nationellt försättsblad och ett nationellt förord, och kan följas av en nationell bilaga.^{a)}

² Enligt artikel 3.3 i CPD, ska de väsentliga kraven (ER) ges ett konkret innehåll i tolkningsdokumenten för att skapa den nödvändiga länken mellan de väsentliga kraven och mandaten för harmoniserade EN och ETAG/ETA.

³ Enligt artikel 12 i CPD ska tolkningsdokumenten:

- a) ange i konkreta termer de väsentliga kraven genom att harmonisera terminologin och den tekniska grundvalen och genom att ange klasser eller nivåer för varje krav där så behövs;
- b) anvisa metoder så att dessa klasser eller kravnivåer kan korreleras med de tekniska specifikationerna, t.ex. metoder för beräkning och verifiering, tekniska konstruktionsregler, etc. ;
- c) fungera som underlag för utarbetandet av harmoniserade standarder och riktlinjer för europeiska tekniska godkännanden. Eurokoderna har *de facto* en liknande roll beträffande ER 1 och en del av ER 2.

a) **Nationell fotnot:** Här åsyftas Bilaga NA.

Den nationella bilagan får endast innehålla information om de parametrar som har lämnats öppna i Eurokoden för nationellt val. Dessa benämns nationellt valda parametrar och ska tillämpas vid dimensionering av byggnader och anläggningar i landet i fråga, dvs.:

- värden och/eller klasser där alternativ ges i Eurokoden;
- värden som ska tillämpas där endast en beteckning anges i Eurokoden;
- data som är specifika för landet (geografiska, klimatologiska, m.m.), t.ex. snölastkarta;
- vilken metod som ska tillämpas där alternativa metoder anges i Eurokoden;
- beslut gällande tillämpningen av informativa bilagor;
- hänvisningar till icke motstridande kompletterande information som underlättar användningen av Eurokoden.

Samband mellan Eurokoderna och harmoniserade tekniska specifikationer (EN och ETA) för produkter

Det är nödvändigt att de harmoniserade tekniska specifikationerna för byggprodukter och de tekniska reglerna för byggande⁴ överensstämmer. Dessutom bör all information som medföljer CE-märkningen av byggprodukter och som hänvisar till Eurokoderna tydligt ange vilka nationellt valda parametrar som har använts.

Tilläggsinformation specifik för EN 1995-1-1

EN 1995 beskriver principer och krav rörande säkerhet, brukbarhet och beständighet hos bärverk av trä. Den baseras på principen om gränstillstånd i detta fall använt tillsammans med partialkoefficientmetoden.

För dimensionering av nya bärverk är EN 1995 tänkt att kunna tillämpas direkt tillsammans med Eurokoderna EN 1990:2002 och relevanta delar av EN 1991.

Numeriska värden på partialkoefficienter och andra säkerhetsparametrar ges som rekommenderade grundvärden vilka ger en acceptabel säkerhetsnivå. Dessa har valts med förutsättning av att en lämplig nivå på yrkesskicklighet och kvalitetsledning föreligger. När EN 1995-1-1 används som grunddokument av andra tekniska kommittéer inom CEN måste samma värden användas.

Nationell bilaga till EN 1995-1-1

Denna standard innehåller alternativa metoder, värden och rekommendationer avseende klasser med anmärkningar som anger var nationella val kan behöva göras. Den nationella standard som inför EN 1995-1-1 bör därför innehålla en nationell bilaga som anger alla nationellt valda parametrar som ska tillämpas vid dimensionering av byggnader och anläggningar som ska uppföras i det aktuella landet.

Nationella val i EN 1995-1-1 är tillåtna i:

- 2.3.1.2(2)P Klassificering av laster med hänsyn till varaktighet;
- 2.3.1.3(1)P Klassificering av konstruktioner med hänsyn till klimat;
- 2.4.1(1)P Partialkoefficienter för materialegenskaper;
- 6.1.7(2) Skjuvning;
- 6.4.3(8) Sadelbalkar, krökta balkar och bumerangbalkar;
- 7.2(2) Gränsvärden för utböjning;

⁴ se artikel 3.3 och artikel 12 i CPD, liksom avsnitten 4.2, 4.3.1, 4.3.2 och 5.2 i tolkningsdokument 1.

SS-EN 1995-1-1:2004 (Sv)

- 7.3.3(2) Gränsvärden för vibrationer;
- 8.3.1.2(4) Spikade förband trä mot trä: Regler för spikar i ändträ;
- 8.3.1.2(7) Spikade förband trä mot trä: Sprickbenägna träslag;
- 9.2.4.1(7) Dimensionering av väggskivor;
- 9.2.5.3(1) Korrektionsfaktorer för avstyvning vid system av balkar eller fackverk;
- 10.9.2(3) Montering av spikplåtsförbundna takstolar: Största tillåtna formfel;
- 10.9.2(4) Montering av spikplåtsförbundna takstolar: Största tillåtna utböjning.

1 Allmänt

1.1 Omfattning

1.1.1 Omfattningen av EN 1995

(1)P EN 1995 gäller dimensionering av byggnader och anläggningar i trä (massivt trä i form av sågat eller hyvlat virke eller som stolpar, limträ, eller träbaserade produkter för bärande ändamål som t.ex. fanerträ (LVL) eller träbaserade skivor sammanfogade genom limning eller med hjälp av mekaniska förbindare. Den bygger på de principer och krav gällande säkerhet och brukbarhet hos bärverk och de grundläggande dimensioneringsreglerna och reglerna för verifiering i EN 1990.

(2)P EN 1995 avser endast kraven på mekanisk bärförmåga, brukbarhet, beständighet, och brandmotstånd hos träkonstruktioner. Andra krav gällande t.ex. värme- eller ljudisolering behandlas inte.

(3) EN 1995 ska användas tillsammans med:

EN 1990 Eurokod : Grundläggande dimensioneringsregler för bärverk

EN 1991 Laster på bärverk

Europeiska produktstandarder relevanta för träkonstruktioner

EN 1998 Dimensionering av bärverk med hänsyn till jordbävning, när träkonstruktioner uppförs i områden med risk för jordbävning.

(4) EN 1995 består av två huvuddelar:

EN 1995-1 Allmänt

EN 1995-2 Broar

(5) EN 1995-1 Allmänt består i sin tur av:

EN 1995-1-1 Allmänt – Gemensamma regler och regler för byggnader

EN 1995-1-2 Allmänt – Brandteknisk dimensionering

(6) EN 1995-2 hänvisar till de gemensamma reglerna i EN 1995-1-1. Avsnitten i EN 1995-2 kompletterar avsnitten i EN 1995-1.

1.1.2 Omfattningen av EN 1995-1-1

(1) EN 1995-1-1 ger allmänna regler för träkonstruktioner och regler som gäller specifikt för träkonstruktioner till byggnader.

(2) Kapitlen i EN 1995-1-1 är:

Kapitel 1: Allmänt

Kapitel 2: Grundläggande dimensioneringsregler

Kapitel 3: Materialegenskaper

Kapitel 4: Beständighet

Kapitel 5: Grundläggande bärverksanalys

Kapitel 6: Brottgränstillstånd

Kapitel 7: Bruksgränstillstånd

Kapitel 8: Förband med förbindare av metall

Kapitel 9: Bygghänsyn och sammansatta element

Kapitel 10: Utförande och kontroll.

SS-EN 1995-1-1:2004 (Sv)

(3)P EN 1995-1-1 gäller inte konstruktioner som långvarigt utsätts för temperaturer över 60°C.

1.2 Normativa hänvisningar

(1) Denna Europastandard inkorporerar genom daterade eller odaterade hänvisningar bestämmelser från andra nedan förtecknade publikationer. Dessa normativa hänvisningar anges på de platser i texten där bestämmelserna ska tillämpas. För daterade hänvisningar gäller senare publicerade tillägg, ändringar eller reviderade utgåvor vid användning av denna Europastandard endast när de har inkorporerats i denna genom tillägg, ändring eller reviderad utgåva. För odaterade hänvisningar gäller senaste utgåvan (med eventuella tillägg).

ISO standarder:

ISO 2081	Metallic coatings. Electroplated coatings of zinc on iron or steel
ISO 2631-2:1989	Evaluation of human exposure to whole-body vibration. Part 2: Continuous and shock-induced vibrations in buildings (1 to 80 Hz)

Europastandarder:

EN 300	Oriented Strand Board (OSB) – Definition, classification and specifications
EN 301	Adhesives, phenolic and aminoplastic for load-bearing timber structures – Classification and performance requirements
EN 312	Particleboards – Specifications
EN 335-1	Durability of wood and wood-based products – Definition of hazard classes of biological attack- Part 1: General
EN 335-2	Durability of wood and wood-based products – Definition of hazard classes of biological attack – Part 2: Application to solid wood
EN 335-3	Durability of wood and wood-based products – Definition of hazard classes of biological attack- Part 3: Application to wood-based panels
EN 350-2	Durability of wood and wood-based products – Natural durability of solid wood – Part 2: Guide to natural durability and treatability of selected wood species of importance in Europe
EN 351-1	Durability of wood and wood-based products – Preservative treated solid wood – Part 1: Classification of preservative penetration and retention
EN 383	Timber structures – Test methods – Determination of embedding strength and foundation values for dowel type fasteners
EN 385	Finger jointed structural timber – Performance requirements and minimum production requirements
EN 387	Glued laminated timber – Large finger joints – Performance requirements and minimum production requirements
EN 409	Timber structures – Test methods. Determination of the yield moment of dowel type fasteners – Nails
EN 460	Durability of wood and wood-based products – Natural durability of solid wood – Guide of the durability requirements for wood to be used in hazard classes
EN 594	Timber structures – Test methods – Racking strength and stiffness of timber frame wall panels

EN 622-2	Fibreboards – Specifications. Part 2: Requirements for hardboards
EN 622-3	Fibreboards – Specifications. Part 3: Requirements for medium boards
EN 622-4	Fibreboards – Specifications. Part 4: Requirements for softboards
EN 622-5	Fibreboards – Specifications. Part 5: Requirements for dry process boards (MDF)
EN 636-1	Plywood – Specifications
EN 912	Timber fasteners – Specifications for connectors for timber
EN 1075	Timber structures – Test methods – Testing of joints made with punched metal plate fasteners
EN 1380	Timber structures – Test methods – Load bearing nailed joints
EN 1381	Timber structures – Test methods – Load bearing stapled joints
EN 1382	Timber structures – Test methods – Withdrawal capacity of timber fasteners
EN 1383	Timber structures – Test methods – Pull through testing of timber fasteners
EN 1990:2002	Eurocode – Basis of structural design
EN 1991-1-1	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-2: General actions – Densities, self-weight and imposed loads
EN 1991-1-3	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-3: General actions – Snow loads
EN 1991-1-4	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-4: General actions – Wind loads
EN 1991-1-5	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-5: General actions – Thermal actions
EN 1991-1-6	Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-6: General actions – Actions during execution
EN 1991-1-7	Accidental actions due to impact and explosions Eurocode 1: Actions on structures – Part 1-7: General actions – Accidental actions due to impact and explosions
EN 10147	Specification for continuously hot-dip zinc coated structural steel sheet and strip – Technical delivery conditions
EN 13271	Timber fasteners – Characteristic load-carrying capacities and slip moduli for connector joints
EN 13986	Wood-based panels for use in construction – Characteristics, evaluation of conformity and marking
EN 14080	Timber structures – Glued laminated timber – Requirements
EN 14081-1	Timber structures – Strength graded structural timber with rectangular cross-section – Part 1, General requirements
EN 14250	Timber structures – Production requirements for fabricated trusses using punched metal plate fasteners
EN 14279	Laminated veneer lumber (LVL) – Specifications, definitions, classification and requirements

SS-EN 1995-1-1:2004 (Sv)

EN 14358	Timber structures – Fasteners and wood-based products – Calculation of characteristic 5-percentile value and acceptance criteria for a sample
EN 14374	Timber structures – Structural laminated veneer lumber – Requirements
EN 14545	Timber structures – Connectors – Requirements
EN 14592	Timber structures – Fasteners – Requirements
EN 26891	Timber structures – Joints made with mechanical fasteners. General principles for the determination of strength and deformation characteristics
EN 28970:	Timber structures – Testing of joints made with mechanical fasteners – Requirements for wood density (ISO 8970:1989)

ANM. Så länge EN 14545 och EN 14592 inte finns som färdiga Europastandarder, kan ytterligare information finnas i den Nationella bilagan.

1.3 Förutsättningar

- (1)P De allmänna förutsättningarna i EN 1990 gäller.
- (2) Ytterligare krav gällande utförande och kontroll återges i kapitel 10.

1.4 Skillnaden mellan principer och råd

- (1)P Reglerna i EN 1990 avsnitt 1.4 gäller.

1.5 Termer och definitioner

1.5.1 Allmänt

- (1)P Termerna och definitionerna i EN 1990 avsnitt 1.5 gäller.

1.5.2 Ytterligare termer och definitioner i denna standard

1.5.2.1

karakteristiskt värde

se EN 1990:2002 avsnitt 1.5.4.1

1.5.2.2

dymlingsförband

förband med cirkulär cylindriska stift (vanligtvis av stål) med eller utan särskilt huvud med presspassning i borrarade hål och avsett att överföra last vinkelrätt mot dymlingens axel

1.5.2.3

jämviktsfuktkvot

den fuktkvot där träets cellväggar varken tar upp eller avger fukt till den omgivande luften

1.5.2.4

fibermättnadspunkten

fuktkvot vid vilken träets celler är helt mättade med vatten

1.5.2.5

fanerträ (LVL)

fanerträ definierat enligt EN 14279 och EN 14374

1.5.2.6**laminerad massivplatta**

platta av parallella intilliggande lameller av massivt trä sammanfogade med spik eller skruv, efterspända eller sammanlimmade

1.5.2.7**fuktkvot**

massan av vatten i träet uttryckt i proportion till träets torra vikt (ugnstorkning).

1.5.2.8**skjuvning**

effekten av horisontella laster i en väggs plan.

1.5.2.9**styvhetsegenskap**

en egenskap som används vid beräkning av en konstruktions deformation t.ex. elasticitetsmodul, skjuvmodul, förskjutningsmodul.

1.5.2.10**förskjutningsmodul**

egenskap som används vid beräkning av förskjutningen mellan två delar av en konstruktion.

1.6 Symboler i EN 1995-1-1

I EN 1995-1-1, gäller följande symboler.

Latinska versaler

A	Tvärsnittsytan
A_{ef}	Effektiv area för kontaktytan mellan en spikplåt och det underliggande träet; Effektiv kontaktyta vid tryck vinkelrätt mot fiberriktningen
A_f	Flänsens tvärsnittsarea
$A_{net,t}$	Netto tvärsnittsarea vinkelrätt fiberriktningen
$A_{net,v}$	Netto skjuvarea parallellt fiberriktningen
C	Fjäderkonstant
$E_{0,05}$	Elasticitetsmodulens 5-procentsfraktil;
E_d	Elasticitetsmodulens dimensioneringsvärde;
E_{mean}	Elasticitetsmodulens medelvärde;
$E_{mean,fin}$	Slutligt medelvärde på elasticitetsmodulen;
F	Kraft
$F_{A,Ed}$	Dimensionerande kraft på en spikplåt verkande i den effektiva areans tyngdpunkt
$F_{A,min,d}$	Minsta dimensionerande kraft på en spikplåt verkande i den effektiva areans tyngdpunkt
$F_{ax,Ed}$	Dimensionerande axialkraft på en förbindare;
$F_{ax,Rd}$	En förbindares dimensioneringsvärde för axiell utdragskraft;

SS-EN 1995-1-1:2004 (Sv)

$F_{ax,Rk}$	Karakteristiskt värde för axiell utdragsbärförmåga för en förbindare;
F_c	Tryckkraft
F_d	Dimensionerande kraft
$F_{d,ser}$	Dimensionerande kraft i bruksgränstillståndet
$F_{f,Rd}$	Dimensionerande bärförmåga per förbindare i ett väggelement
$F_{i,c,Ed}$	Dimensionerande reaktionskraft (tryck) i änden av en väggskiva
$F_{i,t,Ed}$	Dimensionerande reaktionskraft (drag) i änden av en väggskiva
$F_{i,vert,Ed}$	Vertikal last på en vägg
$F_{i,v,Rd}$	Dimensionerande bärförmåga vid skivverkan för delement i (i 9.2.4.2) eller vägg i (i 9.2.4.3)
F_{la}	Tvärgående last
$F_{M,Ed}$	Dimensionerande kraft från ett dimensionerande moment
F_t	Dragkraft
$F_{t,Rk}$	Karakteristiskt värde för dragbärförmågan hos ett förband
$F_{v,0,Rk}$	Karakteristisk bärförmåga för en skruv med mellanläggsbricka längs fiberriktningen;
$F_{v,Ed}$	Dimensionerande skjuvkraft per skjuvningsplan för en förbindare; horisontell dimensionerande effekt på en väggskiva
$F_{v,Rd}$	Dimensionerande skjuvbärförmåga per skjuvningsplan för en förbindare; dimensionerande skjuvbärförmåga
$F_{v,Rk}$	Karakteristisk skjuvbärförmåga per skjuvningsplan för en förbindare
$F_{v,w,Ed}$	Dimensionerande skjuvkraft i balkliv;
$F_{x,Ed}$	Dimensioneringsvärde för en kraft i x -riktningen
$F_{y,Ed}$	Dimensioneringsvärde för en kraft i y -riktningen
$F_{x,Rd}$	Dimensioneringsvärde för en plåts bärförmåga i x -riktningen;
$F_{y,Rd}$	Dimensioneringsvärde för en plåts bärförmåga i y -riktningen;
$F_{x,Rk}$	Plåtens karakteristiska bärförmåga i x -riktningen;
$F_{y,Rk}$	Plåtens karakteristiska bärförmåga i y -riktningen;
$G_{0,05}$	Skjuvmodulens 5-procentsfraktil
G_d	Skjuvmodulens dimensioneringsvärde
G_{mean}	Skjuvmodulens medelvärde
H	En takstols totala höjd
I_f	Flänsens tröghetsmoment

I_{tor}	Vridtröghetsmoment
I_z	Tröghetsmoment kring den vekare axeln
K_{ser}	Förskjutningsmodul
$K_{\text{ser,fin}}$	Slutlig förskjutningsmodul
K_u	Omedelbar förskjutningsmodul vid brottgränstillstånd
$L_{\text{net,t}}$	Tvårsnittareans netto bredd vinkelrätt mot fiberriktningen
$L_{\text{net,v}}$	Nettolängd av brottyta vid skjuvning
$M_{\text{A,Ed}}$	Dimensionerande moment på en spikplåt
$M_{\text{ap,d}}$	Dimensionerande moment i hjässzonen
M_d	Dimensionerande moment
$M_{\text{y,Rk}}$	Karakteristiskt flytmoment för en förbindare
N	Axiallast
$R_{90,d}$	Dimensionerande spjälkbärförmåga
$R_{90,k}$	Karakteristisk spjälkbärförmåga
$R_{\text{ax,d}}$	Dimensionerande bärförmåga för ett axiellt belastat förband
$R_{\text{ax,k}}$	Karakteristisk bärförmåga för ett axiellt belastat förband
$R_{\text{ax},\alpha,k}$	Karakteristisk bärförmåga i en vinkel mot fiberriktningen
R_d	Dimensionerande värde på bärförmåga
$R_{\text{ef,k}}$	Effektiv karakteristisk bärförmåga för ett förband
$R_{\text{iv,d}}$	Dimensionerande skjuvbärförmåga för en vägg
R_k	Karakteristisk bärförmåga
$R_{\text{sp,k}}$	Karakteristisk spjälkbärförmåga
$R_{\text{to,k}}$	Karakteristisk bärförmåga för en tandbricka
$R_{\text{v,d}}$	Dimensionerande skjuvbärförmåga för en vägg
V	Skjuvkraft; Volym
V_u, V_l	Skjuvkrafterna i övre resp. nedre delen av en balk med ett hål
W_y	Böjmotståndet kring y -axeln
X_d	Dimensionerande värde för en bärförmågeegenskap
X_k	Karakteristiskt värde för en bärförmågeegenskap